VLACHANSKÉ NOVINKY

V l a c h y

Ročník 2

Spravodaj č. 2/2007

Prázdniny

Blíži sa koniec školského roka. Vonku je čoraz teplejšie. V otvorenom okne počuť spev vtákov, šum potoka, zvuk kosačky.... Okolo prechádzajú žiaci a kývajú mi. Ťažko určiť, kto z nás sa teší na blížiace sa prázdniny viac. Rodičia alebo ich deti? Na ulici vidím zopár žien - dôchodkýň. Ktovie koľko prázdnin zažili za celý svoj život. Aj oni lozili po stromoch, trhali lúčne kvety, spievali pesničky a chodili sa kúpať na „Maru“?

Mnohí žiaci sa chcú stať učiteľmi najmä preto, aby mali prázdniny. Až neskôr prichádzajú na to, že povinnosti učiteľa sú omnoho širšie ako odučiť vyučovaciu hodinu, a že sa na ňu musí aj pripraviť. Navyše, správny učiteľ sa venuje deťom aj mimo múrov, ktoré ohraničujú školu. A letné prázdniny vôbec nemajú dvojmesačné. Väčšinou si dokončujú pracovné záväzky, robia rozvrhy na ďalší rok a robia poriadky v škole.

Je to paradoxné, že keď sme deti, chceme byť dospelí. No keď sme dospelí, chceli by sme opäť sedieť v lavici a čakať na prázdniny. Každý mi dá za pravdu, že školské roky preleteli rýchlejšie ako voda v potoku.

Tento rok aj naši maturanti majú poslednú možnosť naplno si vychutnať letné prázdniny. Poniektorí čakajú na výsledky z „výšky“, iní to už majú v „kapse“. Pravdaže tí, ktorí majú pracovné zmluvy už podpísané, na nich výhody dvojmesačného „ničnerobenia“ neplatia. Chudáci rodičia. Oni kedy budú mať prázdniny?...

-D-

Vážení spoluobčania,

máme za sebou prvých 5 mesiacov roku 2007. Obdobie, v ktorom sa , tak ako to už v živote býva, niečo udialo. Dovoľte nám, aby sme Vás poinformovali, poučili aj podnietili.

Zúčastnili sme sa -: - Snem Združenia miest a OBCÍ Slovenska (ZMOS) , kde sa riešili veci týkajúce sa obcí v celom rozsahu problémov a volili sa nové orgány Združenia.
Za náš okres máme v predsedníctve dvoch zástupcov- predsedu ZMOL Ing. J. Blcháča PhD - primátora mesta Liptovský Mikuláš a Ing. P. Barániho starostu obce Závažná Poruba.

- *Dvakrát sa uskutočnilo zasadnutie Združenia miest a obcí Liptova (ZMOL)*
  na prvom zasadnutí sa volili nové orgány Združenia, na druhom sa uskutočnilo stretnutie s poslancom Európskeho parlamentu a prejednávali sa otázky financovania rôznych projektov, postavenia Slovenska v Európskom parlamente, príprava na EURO a ďalšie otázky.
- *Dvakrát sa uskutočnilo stretnutie starostov Združenia EKOLÓG*
  Prvýkrát sa uskutočnili voľby predsedu a zástupcov Ekológu
  Druhýkrát sa prejednávali otázky spracovania a likvidácie odpadov, organizácia Dňa detí v obci Lazisko, podaná žiadosť na riešenie kanalizácie pre celé spádové územie a ďalšie.
- *Vyvolali sme a realizovali stretnutia.*
- *So starostami obcí Bobrovník, Bukovina, Lipt. Sielnica, Vlachy a riaditeľa Slovenského vodohospodárskeho podniku - Povodie Váhu Ružomberok, kde sme prejednávali otázky rozvoja cestovného ruchu v našej lokalite. Riaditeľ Slovenského vodohospodárskeho podniku pán Hok sľúbil a súhlasil s otvorením priehradného múru pre peších a cyklistov.*
- *Stretnutie s riaditeľom migračného úradu p. Bernardom Priecelom. Prejednávala sa možnosť získania jednej budovy azylového tábora pre účely vytvorenia sociálneho zariadenia. Otázka je otvorená.*
- *Stretnutia s majiteľom kaštieľa vo Vlachách p. Miroslavom Tomom za účelom dohody o ďalšom postupe v súvislosti s jeho rekonštrukciou a realizáciu ďalších častí investičného zámeru.*
- *Konanie s firmou Sario ohľadom možnosti spracovania zámeru v oblasti netradičných zdrojov energie.*
- *Konanie s firmou TIPLUX s. r. o. - požiadavka na spracovanie auditu verejného osvetlenia.*
- *Niekoľkonásobné jednanie so zástupcami Jednoty k oprave budovy obchodu a úprave priľahlých plôch.*
- *Niekoľkonásobné jednania v Liptovskej vodárenskej spoločnosti k perspektívnemu riešeniu zásobovania vodou a kanalizácie aj s ohľadom na rozvojové zámery obce.*
- *Jednania so Slovenskou autobusovou dopravou o predĺžení autobusovej linky do Vlašiek.*
- *Jednania so zástupcom železníc k oprave schodišťa na vlakové nástupište.*
- *Návšteva skládky odpadov v Partizánskej Ľupči a drobnej prevádzky vo Svätom Kríži v likvidácii odpadov.*
- *Jednania so zástupcami Tatra banky k projektovému zámeru Krmeš - Priechod.*
- *Stretnutia s občanmi pôvodnej obce Sokolče.*
- *Účasť na školeniach a stretnutiach:*
  - *Obvodný úrad ŽP - výrub stromov, ochrana vôd a prírody*
  - *Obvodný úrad ŽP - stavebné konanie*
  - *3x CO - krízový štáb a úloha obcí v krízovom riadení*
  - *Krajský úrad - Agentúra pre regionálny rozvoj - spracovanie Štúdie sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce Vlachy.*
- *Množstvo ďalších stretnutí a jednaní na spoločnom stavebnom úrade, katastrálnom úrade, pozemkovom fonde, s majiteľmi, stavebníkmi, investormi, správcami a ďalšími.*

Podrobnejšie a konkrétnejšie radi povieme na stretnutiach s občanmi.

- *Ukončené stavby - 4 chaty v západnej časti Vlašiek.*
- *Stavebné povolenia - Vanoch , Madliak*
- *rozpracované - BESTE investering s. r. o. - Vlašky západ 15 rekreačných domov*
  - *Mužila - východná časť pozemku*

starosta obce - Ing. Ľubomír Marjovič

Ochrana motorových vozidiel

Každý deň zmizne* v *SR* v *priemere* 14 *vozidiel a* 35 *vozidiel je vykradnutých.

Ak sa nechcete stať ďalšou obeťou, využite nasledujúce možnosti.

Najjednoduchším opatrením je využitie tzv. signalizačných možností.

1. vždy zamykajte svoje auto, zatvorte úplne všetky okná a nezabúdajte ani na kufor či strešné okno
2. parkujte v garáži, na stráženom parkovisku, blízko domu, na osvetlenom a prehľadnom mieste tak, aby ste prípadne na vozidlo i videli
3. nenechávajte nikdy náhradné kľúče, doklady od auta a ďalšie doklady v aute
4. pri zakúpení ojazdeného vozidla venujte pozornosť výrobným číslam, spísaniu kúpno-predajnej zmluvy a pod.
5. nenechávajte v aute viditeľne cenné veci, uzavrite ich do batožinového priestoru, či odkladacej skrinky
6. pri inštalácii autorádia dajte prednosť prenosným, kódovaným, alebo autorádiám s odnímateľným predným panelom
7. starajte sa o kľúče od auta (hlavne si dajte pozor na manipuláciu s kľúčmi v auto opravovniach a autoumyvárňach).

Ďalším stupňom je nainštalovanie ELEKTRONICKÝCH a MECHANICKÝCH PROSTRIEDKOV:

- chemické leptanie VIN kódu (číslo karosérie) na okná - (sedemnásťmiestny kód, ktorý využíva polícia SR, ale aj INTERPOL)
- zámka blokujúca radiacu páku a ručnú brzdu
- uzamykateľné tyče na volant
- uzamykateľné strešné nosiče
- pieskovanie okien - (desaťmiestny anonymný kód), zámka na radiacu páku
- nalepenie bezpečnostných fólií na okná.

PRI DOPRAVNEJ NEHODE

Povinnosťou každého občana je v prípade potreby poskytnúť ranenému povinnú pomoc podľa svojich možností a schopností. Táto povinnosť" vyplýva z Trestného zákona § 207, § 208 a odmietnutie prvej pomoci sa trestá.

Policajná linka dôvery: 0961 402157

Pri poskytovaní prvej pomoci pri dopravnej nehode nesmieme zabudnúť" na:

- Vypnúť zapaľovanie motora (vytiahnuť kľúčik, prípadne odpojiť batériu).
- Zistiť zdravotný stav zranených a určiť, koho treba ošetriť prednostne.
- Vyslobodiť zranených z vozidla a uložiť ich na bezpečné miesto, poskytnúť prvú pomoc podľa závažnosti poranenia.
- Odstaviť vlastné vozidlo do bezpečia.
- Zaistiť miesto nehody (výstražný trojuholník, volať rýchlu zdravotnícku pomoc a políciu).
- Udržať poriadok a predísť panike.
- Určenie vinníka môže byť sporné aj v situácii na prvý pohľad jasnej. Unikajúci aj napriek tomu, že dopravnú nehodu nemusel zaviniť, sa vystavuje podozreniu, že motorové vozidlo riadi pod vplyvom návykových látok, alebo že je páchateľom trestnej činnosti, prípadne že vozidlo pochádza z trestnej činnosti.
- Pri prejednávaní dopravnej nehody je odídenie z miesta dopravnej nehody a neposkytnutie prvej pomoci vždy priťažujúcou okolnosťou, ktorá je priamo úmerná dĺžke zákazu činnosti viesť motorové vozidlo a výške uloženej sankcie.
- Aj keď na mieste nehody neboli svedkovia, neznamená *to,* že nehodu nikto nevidel. Pre vinníka je lepšie zveriť sa do rúk polície, ako riskovať mimosúdne vyrovnanie.
- Aj zdravo a živo vyzerajúci účastník dopravnej nehody môže byť vážne zranený. Letmé prehliadnutie situácie a podcenenie jej závažnosti môže stáť i ľudský život.

OR PZ v Čadci, ul. Palárikova 977/25, 022 01,
tel.: 0961/42 1111

OR PZ v Dolnom Kubíne, ul. Bysterecká 2067/5, 026 16,
tel.: 0961/43 1111

OR PZ v Lipt. Mikuláši, ul. Podtatranského 27, 031 01,
tel.: 0961/45 1111

II'(JR PZ v Martine ul. Osloboditel'ov 44, 036 48,
tel.: 0961/46 1111

OR PZ v Ružomberku, ul. Nám. Osloboditel'ov 2, 03424,
tel.: 0961/48 1111

II' (JR PZ v Žiline, ul. Kuzmányho 26, 01075,
tel.: 0961/40 1111

V prípade núdze sme pre Vás na bezplatnom telefónnom čísle

159, 112 a 158.

EURO INFORMÁCIE

Základné informácie:

- € Euro bude zavedené v hotovostnej i bezhotovostnej forme v jeden deň – 1. januára 2009, tzv. metódou Big Bang.
- € Každý subjekt musí byť pripravený na to, aby úspešne zaviedol novú domácu menu euro / účtovníctvo, informačné systémy, ceny služieb a tovarov, mzdy a pod./.
- € Výmenný kurz, ktorým sa budú prepočítavať všetky hodnoty v slovenských korunách na euro, bude stanovený ako koeficient so šiestimi číslami. Konverzný kurz bude stanovený v podobe EUR – XX, XXXX SKK. Nesmie sa zaokrúhľovať ani skracovať.
- € Zaokrúhľovanie bude prebiehať až po prepočítaní sumy v slovenských korunách stanoveným konverzným konkurzom na eurocenty. Zaokrúhľujú sa len výsledné sumárne položky.
- € Všetky informačné systémy musia byť upravené tak, aby boli stanoveným konverzným kurzom správne prepočítané všetky sumy v slovenských korunách na euro. Zároveň musia byť správne zaokrúhlené v súlade so stanovenými pravidlami.
- € Najneskôr mesiac po stanovení konverzného kurzu je každá inštitúcia povinná duálne zobrazovať hodnoty v SKK v prepočte na euro. Duálne oceňovanie sa týka cien tovarov a služieb vo vzťahu k občanovi – fyzickej osobe.
- € Obchodné banky budú slovenské bankovky vymieňať za eurobankovky ešte rok po zavedení eura /mince v priebehu prvého polroka 2009/.
- € Všetky zmluvy, ktoré boli uzavreté medzi podnikmi, bankami a občanmi, zostávajú v platnosti. Napr. suma, ktorá zostáva zo zmluvy, splatná po 1. januári 2009 a stanovená v slovenských korunách sa prepočíta konverzným kurzom, zaokrúhli sa v eurách.
- € V oblasti účtovníctva sa do konca roka 2008 vedú všetky výkazy v slovenských korunách a od 1. januára 2009 v eurách.

EURO KALENDÁR

1. január 2009

- Zavedenie eura v SR súčasne do hotovostného aj bezhotovostného obehu.
- Euro sa stane zákonným platidlom na území celej SR.
- Koruna sa stane denomináciou eura v konverznom kurze stanovenom Radou EÚ

Do 16. januára 2009

- Duálny obeh – počas krátkeho obdobia duálneho obehu sa na území SR bude platiť eurom a korunovými bankovkami a mincami /do obehu budú však vydávané už len bankovky a mince/.

Do 31. decembra 2009

- Povinné duálne oceňovanie /zobrazovanie hodnôt v eurách v pôvodnej mene – EUR/SKK/

Do júna 2010

- Odporúčané duálne oceňovanie

CITUJEME ZO ZÁKONA...

Zákon č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

§ 2 písm. b/ poľnohospodárskou pôdou je produkčne potenciálna pôda evidovaná v katastri nehnuteľností ako orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty.

§ 3 Starostlivosť o poľnohospodársku pôdu

(1) Každý vlastník, nájomca alebo správca poľnohospodárskej pôdy je povinný

a) vykonávať agrotechnické opatrenia zamerané na ochranu a zachovanie kvalitatívnych vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a na ochranu pred jej poškodením a degeneráciou,

b) predchádzať výskytu a šíreniu burín na neobrábaných pozemkoch

c) usporiadať a zosúladiť poľnohospodársky druh pozemku s jeho evidenciou v katastri

§ 25 Priestupky

(1) Priestupku na úseku ochrany poľnohospodárskej pôdy sa dopustí ten, kto

a) nezabezpečil základnú starostlivosť o poľnohospodársku pôdu alebo spôsobil jej poškodenie

b) spôsobil svojou nečinnosťou zaburinenie poľnohospodárskeho pozemku alebo nepoľnohospodárskeho pozemku v blízkosti poľnohospodárskeho pozemku

(2) Za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť **pokutu do 10.000,- korún**

Skontrolujte, prosím, pozemky ktoré vlastníte alebo užívate, či nie sú zaburinené, pretože je čas kosenia.

Vykosený trávnik pred domom, kvety v záhrade, či muškáty na oknách prispejú ku kráse našej obce

Zákon č. 282/2002, ktorým sa upravujú podmienky držania psov.

§ 3 Evidencia psov

(1) Každý pes držaný nepretržite viac ako 90 dní na území SR podlieha evidencii psov. Držiteľ psa je povinný prihlásiť psa do evidencie do 30 dní od uplynutia lehoty v prvej vete v mieste, kde sa pes v danom roku prevažne nachádza.

(2) Evidenciu vedie obec

(5) Obec vydá držiteľovi psa evidenčnú známku. Známkou držiteľ preukazuje totožnosť psa.

Podľa všeobecne záväzného nariadenia obce je voľný pohyb psov na verejnom priestranstve zakázaný. Držiteľ psa je povinný viesť psa na vodítku.

Podľa zákona č. 582 o miestnych daniach a Všeobecne záväzného nariadenia obce o miestnych daniach je držiteľ psa staršieho ako 6 mesiacov povinný zaplatiť daň za psa vo výške **150,- Sk. Nezabudli ste?**

Ďakujem všetkým daňovníkom, ktorí si včas splnili svoju daňovú povinnosť.

Anna Poliaková

Aktivačný pracovníci

Naša obec v súčasnosti zamestnáva 9 aktivačných pracovníkov. Za päť mesiacov od doby začatia aktivačných prác, vykonali pre obec a obyvateľov veľa pozitívneho, a tak sa im chceme za ich prínos aj takýmto spôsobom poďakovať. Nad pokračovaním aktivačných prác visí každoročne otáznik, vážme si preto každý ich prínos pretože práce v obci je stále dosť a vždy je čo zveľaďovať. Z množstva činností, ktoré aktivační pracovníci vykonali túto sezónu spomenieme aspoň niektoré.

Keďže ani zimné obdobie neostáva pre aktivačných pracovníkov hluché, ich hlavnou náplňou počas minulej zimy bolo čistenie uličiek a miest kde sa ťažká technika na odpratávanie snehu nedostala.

Nie príliš priaznivé jarné počasie bolo vhodné na činnosti v miestnych kultúrnych domoch, kde sa vykonali práce súvisiace so starostlivosťou o okolie budov, čistotu exteriéru a ich samotná údržba v rámci finančných možností obecného úradu. Tak isto starostlivosť o materskú škôlku a obecnú bytovku v ktorej sa vymaľovali pivničné priestory a zriadila sa miestnosť pre divadelníkov.

V letnom období zaberá podstatnú časť ich pracovného času kosenie a hrabanie verejných priestranstiev a cintorínov. Ďalšou z činností je skrášľovanie verejných priestranstiev, konkrétne sa vymaľovalo zábradlie popri cestnej komunikácii v Krmeši, opravila sa a natrela autobusová zastávka vo Vlachoch a neposlednom rade sa vyčistili brehy vodných tokov. Veľmi dôležité bolo tiež vyčistenie rigolov, ktoré zabezpečujú odvod vody a tak pri dažďoch a zvýšenej hladine podzemných vôd nezatápa okolité pozemky a obydlia. Nedá sa nespomenúť opätovné likvidovanie čiernych skládok, ktoré tu každoročne vznikajú rukou našich občanov ale i ľudí žijúcich mimo našej obce. Problém s odpadmi je v našej obci čoraz pálčivejší. Ich množstvo nielenže ruší estetický vzhľad obce, ale podstatne zhoršuje aj stav životného prostredia. Nehanbime sa zohnúť po papier ležiaci vedľa cesty, veď len v čistej a upravenej obci, kde každý občan prispieva svojou „troškou do mlyna„ porastie cestovný ruch a obec sa bude môcť ďalej rozvíjať a plniť naše požiadavky.

Preto nebuďme ľahostajní a pohodlní ku svojmu okoliu a uvedomme si, že nie kritizovanie ale pomocná ruka a dobré nápady nás všetkých, ktorým leží na srdci budúcnosť našej obce zabezpečia našu spokojnosť i prosperitu.

Správajme sa preto k našej obci ako k svojej vlastnej záhrade a buďme hrdý na tento síce malý ale prekrásny kút Slovenska.

E. Feriancová

POSTREHY

- prosíme občanov, aby pri kosení trávy kosačkami vysypávali obsah zásobníkov na miesta na to určené (t. j. hnojisko, kompostovisko, pole...) **a nie do potoka.** To sa týka aj iného biologického odpadu.
Za pochopenie ďakujeme.

Nespaľujte všetko, čo horí!

Pozrime sa bližšie na to, čo sa deje počas spaľovania gúm, drevotriesky, polyamidov, organického odpadu a plastov pri nízkych teplotách.

GUMA

Spálením gumy vznikajú oxidy síry, ktoré dráždia dýchacie cesty a tiež sadze. Tie obsahujú polyaromatické uhľovodíky. Medzi nimi sa nachádzajú silné jedy a látky rakovinotvorné.

DREVOTRIESKA

Pri horení drevotriesky sa uvoľňuje formaldehyd a fenoly. Formaldehyd väčšinou zhorí, fenoly unikajú do ovzdušia. Sú to nepríjemne zapáchajúce jedy so silným dráždivým účinkom.

UMELÉ VLÁKNA (POLYAMIDY)

Silon a nylon sú umelé textilné vlákna vyrobené z polyamidov. Pri nedokonalom horení týchto materiálov vzniká hlavne čpavok. Ten už pri nižších koncentráciách dráždi oči, sliznice nosa, spôsobuje nevoľnosť a bolesti hlavy. V malom množstve uniká aj kyanovodík, ktorý aj v nízkych koncetráciách vyvoláva škrabanie v krku, začervenanie očných spojiviek, prudké bolesti hlavy až závraty.

ORGANICKÝ ODPAD

Napadané lístie či trávu síce nepálime v peciach, ale na jar a na jeseň vidíme a hlavne cítime dusivý dym stúpajúci zo záhrad . Tento dym obsahuje oxid uhoľnatý (CO), uhľovodíky a dechtové látky. Spálením organického dopadu púšťame do vzduchu skvelé hnojivo a meníme ho na škodlivé plany. Pritom obyčajný kompost nás môže zbaviť nielen lístia, ale i kuchynského odpadu. Tú časť organického odpadu, ktorú nemôžete dať do kompostu, nechajte odviezť tak ako iný odpad, alebo ho po vysušení na slnku spáľte spolu s drevom, ktoré zaistí prístup kyslíka a vyššiu teplotu.

PLASTY

Zmäkčovadlá, farbivá a stabilizátory, ktoré sú súčasťou plastov, často obsahujú ťažké kovy (kadmium, zinok). Pri nedokonalom horení plastu sa ťažké kovy uvoľňujú do ovzdušia, časť z nich zostane v popole. Zároveň vzniká veľa oxidu uhoľnatého (CO) – jedovatého plynu, ktorý je schopný viazať krvné farbivo, hemoglobín. Tým znemožňuje prenos kyslíka v krvi, čo môže viesť k vnútornému uduseniu. Spaľovaním plastov sa ďalej uvoľňujú uhlovodíky, ktoré prispievajú ku vzniku fotochemického smogu. Ďalším nebezpečím pri spaľovaní plastov je únik ftalátov, ktoré majú schopnosť hromadiť sa v ľudskom tele.
Svetová zdravotnícka organizácia ich označila za ešte škodlivejšie než obávané polychlórované bifenoly. Najnebezpečnejšie je spaľovanie PVC polyvinilchloridu (výrobky z PVC sú označené číslom 3 vo vnútri trojšípkového symbolu na obale). Horením PVC vzniká kyselina chlorovodíková (HCl), ktorá silne dráždi horné cesty dýchacie. Spálením 1 kg PVC sa uvoľní asi 0,5 kg HCl.

Keďže sa jedná o 100% HCl, toto množstvo zodpovedá asi 1,5 l predávanej kyseliny. Pri spaľovaní doma uniká do komína tiež monomer PVC – vinylchlorid. Je to veľmi jedovatá látka s rakovinotvorným účinkom. Váš dym tiež obsahuje už spomínané karcinogénne dioxíny. Uvoľňuje sa aj plynný chlór, či ešte agresívnejší fosgén. Jedná sa o nebezpečné látky, ktoré sa používali v prvej svetovej vojne ako bojové plyny. Z PVC sa vyrábajú novodurové trubice, podlahové krytiny, plášte do dažďa, obrusy, hadice, niektoré druhy obalov... ,

(Nespaluje vše, co hoří! – Hnutí DUHA Olomouc)

PRETO TRIEĎME ODPAD

PAPIER

Patria sem : noviny, zošity, časopisy, rôzne katalógy, reklamné letáky, kancelársky a počítačový papier, knihy bez tvrdých obalov, pohľadnice, rôzne lístky a útržky neznečisteného papiera.

Nepatria sem : servítky, znečistený mastný papier, tetrapakové obaly, alobal, plastové fólie, papier potiahnutý fóliou, hygienické vložky, jednorázové plienky, asfaltový, dechtový, kopírovací a brúsny papier.

SKLO

Patria sem : čisté a číre biele a farebné sklo, sklenené fľaše bez zátok a uzáverov, poháre od zaváranín, sklenené obaly, sklenené črepy, tabuľové sklo.

Nepatria sem : žiarovky, žiarivky, TV obrazovky, keramika, porcelán, kamenivo, zrkadlá, varné a mliečne sklo, drôtované sklo, plexisklo, autosklo, znečistené sklo.

PLASTY

Patria sem : čisté a stlačené PET a PE fľaše aj s vrchnákmi, fľaše od čistiacich prostriedkov, aviváže, šampónov, octu, sirupov, mlieka.

Nepatria sem : znečistené plasty, obaly a krabice od motorových a jedlých olejov, chemikálií, farieb, brzdových kvapalín, nemrznúcich zmesí.

KOVY

Patria sem : plechy, hrnce, čisté plechovky a obaly z potravín a nápojov, kovové vrchnáky, farebné kovy (meď, mosadz, hliník, cín), hliníkové viečka z jogurtov, čisté kovové súčiastky.

Nepatria sem : znečistené obaly od farieb, riedidiel, rôznych chemikálií, sprejov. Často, v závislosti na systéme zberu, si obce do tohto odpadu zaradia aj tetrapakové obaly z mlieka a mliečnych výrobkov a z rôznych iných nápojov.

(Tetrapakové obaly zbierajú deti v ZŠ s MŠ v Ľubeli. Ak máte v susedstve školopovinné deti, môžete im ich odovzdať.)

BIOLOGICKÝ ODPAD

Patria sem : zvyšky ovocia a zeleniny, pokosená tráva, lístie, podrvené konáre, burina zo záhrad, zvyšky jedál.

(Toto všetko môžete kompostovať a tak si vyprodukovať kvalitné humusové hnojivo. Môžete tak ušetriť za vývoz odpadu a tiež nemusíte kupovať drahé chemické hnojivá.)

NEBEZPEČNÝ ODPAD

Patria sem : televízory, monitory, počítače, lap-topy, videohry, tlačiarne, kopírky, telefóny, práčky, sušičky, umývačky riadu, mikrovlnky, elektrické sporáky, chladničky, mrazničky, vysávače, rádia, magnetofóny, iné domáce spotrebiče, elektronika, žiarovky, žiarivky, staré lieky, rôzne batérie, farby, obaly znečistené od olejov, farieb, rozpúšťadiel a pod.

(Zber nebezpečných odpadov zabezpečuje obec. Občania sú o termínoch a podmienkach zberu vopred informovaný prostredníctvom miestneho rozhlasu.)

M. S.

Stihli sme za pol roka

Určite ste už videli náš plagátik so slniečkom a obláčikom , na ktorom je vždy napísané čo, kedy a kde budeme robiť. Možno si poviete , že je to len pre deti a tak tam radšej nejdete. Je pravda, že tieto aktivity sú nasmerované najmä pre ne, ale keďže väčšinou chodia aj s mamami, máme vždy nachystané nejaké aktivity aj pre ne. Činnosti na popoludnia si dohodneme vždy na predchádzajúcom stretnutí rozdelíme si povinnosti, čo kto zabezpečí.

Za pol roka sme sa stretli celkom 14- krát, okrem veľkých prezentačných akcií. Pracovali sme na bábkovom divadle pre našich najmenších, vyrábali hlinené gorálky, fašiangové masky, prívesky z moduritu, zemiakové otlačky, maľovali kraslice, maľovali na sklo, piekli kysnuté koláče, nacvičovali pochovávanie basy, vítanie jari a rozprávali sme sa o starých zvykoch.

Keď bolo von pekne, boli sme čistiť studničku, alebo sme súťažili.

Viete, že máme v našej obci viac ako storočnú kováčsku dielňu? My už vieme, že je tu a dokonca sme v nej boli. Pán J. Molek nám ju otvoril, nakúril do vyhne a my sme kuli železo za horúca. Chlapci hneď vedeli, ako sa majú postaviť ku nákove a ani dievčatá sa nedali zahanbiť. Videli sme tam unikátne vybavenie dielne s ručnou vŕtačkou a klasickými mechmi a ešte mnoho iných potrebných nástrojov. Pri vchode je oporný drevený stĺp, v ktorom je strašne veľa klincov – koľko klincov v stĺpe, toľko koní bolo podkutých v šmykni. Keďže do dielne sme sa všetci nevošli, tak sme si zahrali vybíjanú a kreslili sme na asfalt.

Veľkonočné popoludnie prinieslo pre tých, čo prišli poznanie, že sú medzi nami ľudia šikovní a zruční. To určite platí o p. Milanovi Grešovi (v tomto roku oslávi úctyhodných 80 rokov) vyučenom sedlárovi, ktorý nás učil pliesť košíky z vŕbových prútov, či p. Jánovi Ferleťákovi st. a jeho práci pri výrobe brezových metiel. K Veľkej noci patria aj korbáče z rúk p. Štefana Svítka a veľkonočné vajíčka zdobené voskom (p. M. Lovichová, p. A. Poliaková), nitkami, farebným papierom (p. A. Hiklová) a semienkami (p. M. Strmenská). Ešte aj veľkonočné perníky sme si upiekli a pripravili výzdobu na sviatočný stôl.

Takéto popoludnia spojené s tradičnou remeselnou prácou a zvykmi pripravujeme aj v budúcnosti. Niektorých remeselníkov sme už oslovili k spolupráci a zatiaľ nám nikto neodmietol. Dúfame, že prídete medzi nás aj vy a spolu pripravíme ďalšie krásne popoludnia.

Možno práve spolupráca s vami prinesie nové nápady a možnosti realizovať sa v obci. Chceli by sme svojou činnosťou prispieť k obnoveniu a zachovaniu tradičných ľudových zvykov a remesiel našich predkov, aby aj naše deti poznali históriu našej obce a boli na ňu hrdé.

Okrem toho sa venujeme deťom v oblasti enviromentálnej výchovy a spoznávania fauny a flóry v najbližšom okolí.

Najbližšie chystáme batikovanie tričiek , obrusov a iných textílií, Jánske ohne , Dožinky a pečenie chleba.

M. Strmenská

Deň pre deti

Dňa 9.6.2007 o 15.00 hod. sme sa stretli na futbalovom ihrisku vo Vlachoch. Kto? No predsa my všetci, ktorí sme sa chceli hrať. Bolo nás viac než 150. Už 5. ročník tohto podujatia pripravovaného pre deti pripravili Miestny spolok SČK Krmeš – Vlachy, OZ priateľov obcí Krmeš, Vlachy, Vlašky a Obecný úrad.

Program podujatia pozostával zo súťaží pre deti, ktorým v tomto roku pribudli nové disciplíny - prepletanie sa cez pavučinu, základy prvej pomoci, hod loptou na cieľ, či spoznávanie a hľadanie stromov rastúcich v blízkom okolí. Spestrením bolo vystúpenie našich dievčat s HIP-HOPOM a tradične ukážky hasenia požiaru hasičmi z Krmeša. Vyhodnotenie súťažných družstiev a ocenenie víťazov prinieslo tiež jednu novinku. Okrem sladkostí dostali súťažiace deti aj šiltovky s erbom našej obce a školské zošity. Potom nasledovalo opekanie špekačiek pri vatre.

Aby rodičom nebolo ľúto, pripravili sme aj pre nich súťaže - hod polenom (víťaz –B.Folda), preťahovanie sa lanom – ženy proti mužom a futbalový zápas ženy proti mužom, do ktorých sa zapojil aj p. Marjovič – starosta obce.

Na to, aby toto všetko dobre dopadlo bolo treba spoluprácu mnohých ľudí dobrej vôle.

Poďakovanie patrí sponzorom – p. Martonovi, p. Strmenskému, p. Protušovej

Diskotekárovi – Martinovi Moravčíkovi

Bufetárom – p. Hricovi, p. Protušovej

Organizátori – S. Svitková, M. Strmenská, O. Droppová, A. Hiklová, M. Lovichová, V. Kamhalová, A. Vanochová, A. Stankovianska, K. Kadárová, J. Ferleťák st.

Počas celej akcie si mohli účastníci zakúpiť tombolové zošity a po zlosovaní vyhrať jednu z troch vecných cien.

Celé popoludnie bolo naplnené pestrým programom a dobrou zábavou a tak všetci, ktorí prišli, určite neobanovali.

M. Strmenská

Deň matiek

Sobota 12. mája bola pre niektorých tak trochu výnimočným dňom. Práve v tento deň sa predstavili deti svojim mamičkám, tetám, starým mamám a oteckom na popoludňajšom vystúpení. Detičky z Materskej školy spolu s pani riaditeľkou Jankou Humenou na úvod zahrali krátke divadielko Zámok, zámoček kto v tebe býva, a väčší škôlkári zatancovali krásne tančeky. Školáci recitovali básničky – jedna krajšia ako druhá, popretkávané ľudovými tancami. Záver patril škôlkárom, ktorí si pripravili veselé pesničky a ručne robené papierové kvietky pre všetky mamičky. Celé vystúpenie moderovali Natália Gejdošová a Mirko Krčula. O ozvučenie sa postaral p. Chvojka. Tento nápad vznikol v jednej pochabej hlave Dagmar Chvojkovej. No bez finančnej pomoci divadelníkov by sa nemohli ušiť také krásne malé kroje, s ktorými pomáhala aj Hanka Hazuchová. Moja vďaka patrí všetkým - pani učiteľkám v škôlke, divadelníkom, šikovným deťom, ale aj rodičom, že napriek svojim povinnostiam púšťali deti nacvičovať. Veľmi ma prekvapil veľký záujem detí, s akou chuťou pracovali a nacvičovali. Som nesmierne rada, že napriek počítačom, televízii si našli čas a obetovali piatkové popoludnie.

Možno z nich raz vyrastú divadelné hviezdy a budú spestrovať kultúrny život v našej obci. Jedno je však isté, už viem kde hľadať talenty.

-D-

Materská škola

Deti v našej Materskej škole sa na mimoškolské aktivity sťažovať nemôžu. Aj v tomto školskom roku sme s nimi navštevovali rôzne spoločenské akcie, výstavy, tvorivé dielne, plaváreň. Radi sa zabávajú, súťažia a spoznávajú rodný Liptov. Najmä predškoláci odchádzajú do ZŠ v Ľubeli samostatní, dobre pripravení, s nadobudnutými zručnosťami, vedomosťami a návykmi. Na spoločné chvíle v MŠ budú dlho spomínať.

Medzi vydarené akcie patrí aj pobyt v rekreačnom zariadení Povodia Váhu v Bešeňovej v dňoch 15. – 16. 6. 2007, kde deti prežili krásne chvíle mimo domova. Dokázali, že nie sú žiadni ,,ufňukanci", sú kamaráti a spolu s učiteľkami jedna rodina.

Touto cestou sa chcem poďakovať vedeniu Povodia Váhu v Ružomberku, pani Némethovej, ktorá prišla s návrhom a všetko zariadila. Poďakovanie patrí aj pánu Šmitalovi z pekárne v Ľubeli. Na výlete mali deti zadarmo príma čerstvé pekárenské výrobky.

Je koniec školského roka, spomíname čo sme urobili veľmi dobre, dobre a čo sa nám nepodarilo. Pri bilancovaní sa chcem v mene zamestnancov MŠ Vlachy poďakovať zriaďovateľovi – Obecnému úradu Vlachy, rodičom detí (Bolibruchovcom, Chvojkovcom, Zigovcom, Droppovcom) za pomoc pri napĺňaní cieľov výchovno-vyučovacieho procesu a samozrejme Vám spoluobčania, že nám veríte a držíte nám palce.

Janka Humená

Dobrovoľní hasiči.

V sobotu 9. 6. 2007 sa v Liptovskom Michale konala súťaž o putovný pohár starostu obce. Za krásneho slnečného počasia sa súťaže zúčastnilo 12 družstiev mužov a jedno družstvo žien. Všetky družstvá boli z ružomberského okresu. Zástupcami mikulášskeho okresu bolo len družstvo z Krmeša a Vlašiek. Súťažilo sa v požiarnom útoku systémom „Hurá". Časom 24 sekúnd družstvo z Krmeša získalo druhé miesto, keď len dve sekundy ho delili od víťaznej Liptovskej Teplej. Družstvo Vlašiek skončilo na deviatom mieste, keď doplatili na mladícku neskúsenosť tímu. Tento malý neúspech im chuť určite nezoberie a som presvedčený, že o nich budeme v najbližšej dobe ešte počuť. Takéto akcie nie sú len o súťažení, ale i výmene názorov, skúseností či priateľských stretnutiach. Ako povedal pán Vrtich, starosta Liptovského Michala už teraz sa tešia na našu účasť o rok. Určite neodmietneme.

Plameň.

V sobotu 31. marca 2007 sa konalo zimné sústredenie mladých hasičov v školskej telocvični v Likavke. Zastúpení boli mladí hasiči z okresov Liptovský Mikuláš, Ružomberok, Liptovský Hrádok a ako hostia hasiči zo Žiliny. Ak hovoríme o mladých hasičoch, tak sú to zmiešané družstvá chlapcov a dievčat vo veku od osem do pätnásť rokov. Takéto zmiešané družstvo zastupovalo i našu obec, navyše bolo „namiešané" z detí zo všetkých miestnych častí obce. Úlohou súťažiacich bolo popasovať sa z požiarnym útokom/bez vody, v rýchlosti na štafete

a svoju zručnosť dokazovali i pri viazaní rôznych druhov uzlov. Aj tu šlo o sekundy a trestné body. Našim sa nedarilo tak oko si predstavovali, zato sú však bohatší o zážitok a skúsenosť. Každopádne to bol zaujímavo strávený čas.

Hric Miroslav ml.

TJ VLACHY

Do sezóny 2006/2007 vstupovalo družstvo dorastu s ambíciou hrať v súťaži o čelné priečky. Jesenná časť bola na malé zaváhania v poriadku a zimovali sme na 4. mieste s päťbodovou stratou na 1. miesto. Jarnú časť sme začali s omladeným kádrom. Úvod nám vyšiel perfektne, keď sme sa pomerne rýchlo vytiahli na druhé miesto. Následne sa nám však prestalo dariť, po štyroch prehrách v rade (z toho dva vyhrané stretnutia sme nakoniec prehrali za "zeleným stolom" kontumačne) sme sa prepadli až na šieste miesto, odkiaľ sme sa už nepohli ani smerom hore, ani dole. V 26 stretnutiach sme získali 44 bodov so skóre 80:41, najvyššia výhra bola s Ploštínom v pomere 13:0 a najvyššia prehra 0:3 s Hybe. Najlepším strelcami sa stali Juraj Smitek a Rasťo Marton.

Horný rad zľava: Vlado Jednrušák, Ľubo Piatka, Ďuro Šury, Maroš Smitek, Paťo Hlavatý, Tomáš Šury a Števo Svítek
Dolný rad zľava: Mirek Krčula, Tomáš Mikita, Maťo Marton, Ďuro Smitek, Rasťo Marton a Tomáš Flóro

Letné maškrty:

Nepečený koláč

3 balíčky piškótov,
3 kelímky kyslej smotany,
1 kelímok šľahačky,
ovocie - marhule, jahody,
alebo kompót,
4 vanilkové cukre.

Vyšľaháme šľahačku a vmiešame do nej kyslú smotanu a vanilkový cukor. Do tortovej formy rozložíme celofán alebo alobal a naň poukladáme vrstvu piškótov, ovocia a šľahačkového krému. Vrstvu striedame, zakončíme piškótmi, ktoré pokvapkáme šťavou z kompótu. Zaťažíme a dáme do chladničky najmenej na dve hodiny, najlepšie však cez noc. Hotový koláč môžeme ozdobiť šľahačkou a posypať mletými orechami alebo strúhanou čokoládou.

Piškótová torta s ananásom

2 balíčky piškótov,
1 ananásový kompót,
3 lyžice rumu,
80 g cukru,
3 žĺtky,
1 šľahačka,
svetlá želatina v sáčku.

Šťavu z ananásového kompótu zmiešame s rumom. Pripravíme si tortovú formu, ktorú vyložíme alobalom. Piškóty si rozdelíme na tri kôpky. Žĺtky vymiešame s cukrom do peny a potom do krému vmiešame polovicu dobre vyšľahanej šľahačky. Pridáme želatinu pripravenú podľa návodu na balíčku. Na dno tortovej formy dáme 1 vrstvu piškótov, ktoré pokvapkáme rumovou šťavou. Polovicou krému prekryjeme piškóty a navrch položíme polovicu ananásu. Postup zopakujeme - poslednú vrstvu tvoria piškóty. Hotovú tortu dáme najmenej na 2 hodiny do chladničky. Pred podávaním ozdobíme zvyšnou šľahačkou, prípadne kúskami kiwi.

Krásne letné prázdniny bez úrazov, nehôd a úpalov prajú pracovníci obecného úradu vo Vlachoch.

Vlachanské novinky. Vydáva: OÚ Vlachy, 032 13, tel. č. 044/55 93 121, **e-mail :** obecvlachy@citycom.sk. **Povolené :** Ministerstvo kultúry SR Bratislava č. RP184/2006. **Zodpovedná :** Ing.Dagmar Chvojková **Redakčná rada :** Ing. Ľ. Marjovič, Anna Poliaková, **Tlač :** TYPOPRESS, s.r.o., ul. J. Žuffu 5, 031 01 Lipt. Mikuláš. **Zostavitelia nezodpovedajú za obsah ani úroveň jednotlivých článkov. Náklad :** 250 ks.

Ďalšie číslo vyjde v mesiaci september 2007